

Hatás-Kör 2000 Mérnöki Szolgáltató Bt. (3527 Miskolc, Lajos Árpád utca 19.)

Miskolci vízilabda aréna (40597/21 hrsz.) helyszíne előzetes élővilágvédelmi és tájvédelmi vizsgálata

2018

Készítette: Mercsák József László
élővilágvédelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-066/2012
Nyilvántartási kód: 4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet

Tartalom

1. A terület bemutatása.....	3
2. A tervezett terület helyszíne és környezete természeti állapota.....	3
3. A vizsgált területen található növénytársulások, növényfajok	4
4. A vizsgált terület állatvilága.....	7
5. A tájkép változása, értékelése.....	9
6. A vizsgálat összefoglalása.....	9
7. Felhasznált irodalom.....	10
8. Fényképmelléklet.....	11
9. Egyéb melléklet.....	12

Miskolci vízilabda aréna (40597/20 hrsz.) helyszíne előzetes élővilágvédelmi és tájvédelmi vizsgálata

1. A terület bemutatása:

Település adatai: Miskolc, megyei jogú város az Észak Magyarország régióban, Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, annak székhelye, a Miskolci járásban, annak szintén székhelye, a Szinva-patak két partján és a Sajó-folyó jobb partján, a Bükk-hegység lábánál.

A település határa 236,67 ha, 236,67 km², lakossága 157.177 fő (2017.01.01). Hegy és dombvidéki, valamint patak völgyi település, jellemző az ipari és szolgáltató tevékenység után az erdő és vadgazdálkodás, a turizmus. Teljes infrastruktúrával ellátott, a tengerszint feletti magassága: 131m.

Földrajzi elhelyezkedés: Miskolc, az Északi-középhegység nagytájban, Hernád-Sajó völgye és a Bükk középtájban, a Sajó völgy és a Bükk kistájban helyezkedik el. Felszínét a glaciális és alluviális üledékes és harmadkori és idősebb üledék (*mészakő, dolomit*) alapkövetén keletkezett vályogon, agyagos vályogon réti öntéstalaj (*Sajó-völgye*) és agyagbemosódásos barna erdőtalaj, Raman-féle barna erdőtalaj (*Bükk-hegység*) fedi. A talaja gyengén és erősen savanyú kémhatású, a termőréteg vastagsága változó: 20-40-70 és 100 cm fölötti, vízgazdálkodási tulajdonságai: közepes víznyelésű és vízelvezető-képességű, nagy vízraktározó képességű, jó víztartó talajok.

Klíma adatok:

Évi napsütéses órák száma: 1.900 óra

Évi felhőzet: 60% borultság

Derült napok száma: 70 nap

Borult napok száma: 120 nap

Ködös napok száma: 40 nap

Évi középhőmérséklet: 9,5 C°

Fagyos napok száma: 110 nap

Az átlagos évi legmagasabb hőmérséklet: 34,0 C°

Az átlagos évi legalacsonyabb hőmérséklet: - 19,0 C°

Évi párányomás: 7,4 mm

A 14 órás légnedvesség évi átlaga: 60,0%

Évi csapadékeloszlás: 550 mm

Havas napok száma: 25-30 nap

Szélirány évi gyakorisága: (*Eger állomás adatai*) ÉNy-É-Ny-DNy-K-DK-D-ÉK.

Évi tengerszinti légnyomás: 1018,2 hPa

2. A tervezett terület helyszíne és környezete természeti állapota:

A tervezett létesítmény Miskolc város belterületén, a Kemény Dénes Városi Uszoda fölött, a Miskolc-Tapolcára vezető közút északi oldalán tervezett és kapcsolódik a meglévő uszoda épületehez és kiszolgáló létesítményeihez. A telek viszonylag sík felszínről indul északi irányba, majd gyorsan emelkedik. A létesítmény helyszíne jelenleg erdő, (*nem erdőtervezett erdő*) illetve fás terület. A vizsgálatom alapján az eredeti erdőtársulás gyertyános-kocsánytalan tölgyes volt, erre utalnak az idős (*60-80 éves*) hagyástölgyek jelenléte. Az idős hagyástölgyek közötti erdőterületen nem őshonos erdő nőtt, legnagyobb arányban az akác (*Robinia pseudo-acacia*) dominál.

A tervezett terület: $34,980 \text{ m}^2 = 3,4980 \text{ ha}$ érint, ebből beépítésre $7736 \text{ m}^2 = 0,7736 \text{ ha}$. A szakértői vizsgálat és hatásterülete: $6,0 \text{ ha}$

A tervezett fejlesztési terület helyszíne nem esik országos vagy helyi jelentőségű természetvédelmi oltalom alá, nem része a Natura 2000 hálózatnak, nem része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak, nem található rajta és környezetében, „ex lege” védettség, egyedi táj-érték, naturpark, stb.

3. A vizsgált területen található növénytársulások, növényfajok:

A jellemző növénytársulások a gyengén és erősen savanyú kémhatású, de üde és száraz talajokra jellemző másodlagos gyepek és gyomtársulások, amelyek igen szegényesek, így az utak széli gyomnövényzet (*Artemisietea vulgaris* Lehm. & al. in R.Tx. 1950), a taposott és szikár gyomnövényzet (*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991), (*Sisymbrietalia* J. Tx. in Lohm. & al. 1962), a Közép-európai gyertyános-tölgyesek (*Carpinion betuli* Issler 1931), mára csak nyomokban maradtak meg, de a szálszerűen megtalálható idős példányok jó egészségi állapotban vannak. A gyertyános tölgyes helyét a tájidegen száraz talajú akácok (*Ballota nigrae*-Robinion Hadac & Sofron 1980) foglalták el.

Növényvilág

Flóratartomány

A terület a Pannóniai flóratartományba (*Pannonicum*) tartozik.

Flóraidék

A magyar Középhegység - Ósmátra - flóraidéke (*Matricum*).

Flórajárás

Bükk-hegység (*Borsodense*) flórajárás része.

Vegetáció jellemzése

A vizsgált területen jellemző másodlagos gyepek és gyomtársulások dominálnak, a fás társulásokban is a tájidegen fafajok uralkodnak el, a lágyszárúak közül jelentős területet foglal el az invazív, magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) és szálszerűen az ürömlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*).

Társulások és a társulásokat jellemző növényfajok ismertetése

1. Útszéli szikár gyomnövényzet (Sisymbrietalia J. Tx. in Lohm. & al. 1962)

Ezen belül:

Betyárkóró-keszegsaláta társulás (*Erigeronto-Lactucetum serriolae* Lohm. in Oberd. 1957)

Jellemző növényei:

Tömegesen fordul elő a betyárkóró (*Erigeron canadensis*) és a keszeg saláta (*Lactuca serriola*).

2. Taposott gyomnövényzet /Polygano arenastri-Poetea annuae Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991)

Ezen belül:

Angol perje-nagy útifű társulás (*Lolio-Plantaginetum majoris* Beger 1930)

Jellemző növényei:

A kaszált gyepekben és az utak mentén jellemző az angol perje (*Lolium perenne*), de gyakori a lándzsás (*Plantago lanceolata*) és nagy útifű (*Plantago major*).

3. Száraz talajú akácosok (*Balloto nigrae-Robinion* Hadac & Sofron 1980)

Ezen belül:

Rozsnokos akácos (*Bromo sterilis-Robinetum* Pócs 1954)

A gyertyános-tölgyeseket fokozatosan kiszorítja az agresszív akác (*Robinia pseudo-acacia*), a fekete bodza (*Sambucus nigra*), az egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), a gyepürózsa (*Rosa canina*).

4. Közép-európai gyertyános-tölgyesek (*Carpinion betuli* Issler 1931)

Ezen belül: Hegyvidéki gyertyános-tölgyes (*Caricopilosae-Carpinetum* Neuhaus Neuhaus-lova-Novotna 1964 em. Borhidi 1996)

Jellemző növényei:

A társulás maradványaként szálsként marad meg a társulást alkotó kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), kísérőfajként a mezei juhar (*Acer campestre*), és korai juhar (*Acer platanoides*)

**(TVK – Természetvédelmi kategóriák /Simon 1988/, SzMT – Szociális Magatartás
Típusok/Borhidi 1993/ feltüntetésével)**

Nr.	Latin név	Magyar név	TVK	SzMT
1,	<i>Acer campestre</i> L.	mezei juhar	K	G
2,	<i>Acer platanoides</i> L.	korai juhar	K	G
3,	<i>Acer negundo</i> L.	zöld juhar	TZ	AC
4,	<i>Acinos arvensis</i> (Lam.) Dandy	parlagi pereszlény	TP	NP
5,	<i>Aegopodium podagraria</i> L.	podagrafű	K	G
6,	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	közönséges párlófű	TZ	DT
7,	<i>Agropyron repens</i> (L.) P.B.	közönséges tarackbúza	GY	RC
8,	<i>Ajuga reptans</i> L.	indás ínfű	TZ	DT
9,	<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.	parlagfű	GY	AC
10,	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffm.	erdei turbolya	TZ	DT

11,	<i>Arctium lappa</i> L.	közönséges bojtorján	GY	W
12,	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) Presl.	franciaperje	TZ	DT
13,	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	fekete üröm	GY	W
14,	<i>Astragalus glycyphyllus</i> L.	édeslevelű csúdfű	K	G
15,	<i>Ballota nigra</i> L.	fekete peszterce	GY	W
16,	<i>Betula pendula</i> Roth.	közönséges nyír	E	C
17,	<i>Brachypodium pinnatum</i> (L.) P. B.	tollas szálkaperje	K	C
18,	<i>Bromus sterilis</i> L.	meddő rozsok	GY	RC
19,	<i>Centaurea micranthos</i> S. C. Gmel.	útszéli imola	TZ	DT
20,	<i>Chrysanthemum vulgare</i> (L.) Bernh.	gilisztaűző varádics	K	W
21,	<i>Clematis vitalba</i> L.	erdei iszalag	K	DT
22,	<i>Clinopodium vulgare</i> L.	borsfű	K	G
23,	<i>Cornus sanguinea</i> L.	veresgyűrű som	K	G
24,	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	egybibés galagonya	K	G
25,	<i>Dactylis glomerata</i> L.	csumós ebír	TZ	DT
26,	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb	sebforrasztófű	GY	W
27,	<i>Ereigeron canadensis</i> L.	betyárkóró	GY	W
28,	<i>Ficaria verna</i> Huds.	salátaboglárka	K	G
	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	magas kőris	K	C
29,	<i>Galium aparine</i> L.	ragadós galaj	GY	W
30,	<i>Galium mollugo</i> L.	közönséges galaj	K	G
31,	<i>Geranium robertianum</i> L.	nehézszagú gólyaorr	K	DT
32,	<i>Geum urbanum</i> L.	erdei gyömbérgyökér	K	DT
33,	<i>Glechoma hederacea</i> L.	kerek repkény	K	DT
34,	<i>Humulus lupulus</i> L.	felfutó komló	TZ	DT
35,	<i>Hypericum perforatum</i> L.	közönséges orbáncfű	TZ	DT
36,	<i>Lactuca serriola</i> L.	keszeg saláta	GY	W
37,	<i>Ligustrum vulgare</i> L.	közönséges fagyal	E	G
38,	<i>Lolium perenne</i> L.	angolperje	GY	DT
39,	<i>Lysimachia nummularia</i> L.	pénzlevelű lizinka	K	DT
40,	<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke	fehér mécsvirág	GY	W
41,	<i>Mycelis muralis</i> (L.) Dum.	kakicsvirág	K	G
42,	<i>Plantago major</i> L.	nagy útifű	GY	W
43,	<i>Plantago lanceolata</i> L.	lándzsás útifű	GY	W
44,	<i>Poa angustifolia</i> L.	karcsú perje	E	DT
45,	<i>Populus tremula</i> L.	rezgő nyár	TZ	G
46,	<i>Prunella vulgaris</i> L.	közönséges gyíkfű	TZ	DT
47,	<i>Pyrus pyraeaster</i> (L.) Burgsdorf	vadkörte	K	G
48,	<i>Quercus petraea</i> (Mattuschka) Lieblein	kocsánytalan tölgy	E	C
49,	<i>Ranunculus acris</i> L.	réti boglárka	TZ	G
50,	<i>Rosa canina</i> L.	gyepűrózsa	TZ	DT
51,	<i>Robinia pseudo-acacia</i> L.	akác	GY	AC
52,	<i>Rubus caesius</i> L.	hamvas szeder	TZ	DT
53,	<i>Rubus fruticosus</i> s.l.	vad szeder	TZ	DT
54,	<i>Rumex acetosa</i> L.	mezei sóska	TZ	DT
55,	<i>Salix caprea</i> L.	kecskefűz	TZ	DT
56,	<i>Sambucus ebulus</i> L.	földi boza	GY	DT
57,	<i>Sambucus nigra</i> L.	fekete bodza	GY	DT

58,	Solanum dulcamara L.	keserű csucsor	TZ	DT
59,	Solanum nigrum L.	fekete csucsor	GY	W
60,	Solidago gigantea Ait.	magas aranyvessző	K	AC
61,	Taraxacum officinale Weber ex Wiggers.	pongyola pitypang	GY	RC
62,	Tussilago farfara L.	martilapu	TZ	DT
63,	Urtica dioica	nagy csalán	TZ	DT

Természetvédelmi Érték Kategóriák (TVK)

I. Természetes állapotokra utaló	
unikális fajok	U
fokozottan védett fajok	KV
védett fajok	V
társulásalkotó fajok	E
kísérő fajok	K
pionír fajok	TP
II. Degradációra utaló	
zavarástűrő fajok	TZ
adventív fajok	A
gazdasági növények	G
gyomfajok	GY

Vegetáció értékelése természetvédelmi kategóriák alapján

I. Természetes állapotokra utaló	TVK	Fajszám	%
unikális fajok	U	0	0%
fokozottan védett fajok	KV	0	0%
védett fajok	V	0	0%
társulásalkotó fajok	E	4	6,0%
kísérő fajok	K	20	32,0%
pionír fajok	TP	1	2,0%
II. Degradációra utaló			
zavarástűrő fajok	TZ	20	32,0%
adventív fajok	A	0	0%
gazdasági növények	G	0	0%
gyomfajok	GY	18	28,0%
Összesen:		63 faj	100 %

A táblázatban természetes állapotokra utaló fajok közül dominánsak a kísérő fajok (32,0%), következnek a társulásalkotó fajok (6,0%), és a pionír fajok (2,0%).

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a zavarástűrő fajok (32,0%), a sorrendben következnek a gyomfajok (28,0%).

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett és adventív, gazdasági növényfaj.

4. A vizsgált terület állatvilága:

A zoológiai vizsgálatomat nyári aspektusban végeztem, amikor az állatfajok szaporodása és utódgondozása tartott. A változatos élőhelyek sok állatfajnak biztosítanak élő,

táplálkozó és szaporodóhelyet. A területen telepesen fészkelő madarak fészkelőüregeit nem találtam.

TÖRZS: GERINCESEK (*VERTEBRATA*)
OSZTÁLY: KÉTÉLTŰEK (*AMPHIBIA*)

REND: BÉKÁK (*ANURA*)

Család: Varangyfélék (*Bufonidae*)

Barna varangy – <i>Bufo bufo</i>	védett	gyakori faj
Zöld varangy – <i>Bufo viridis</i>	védett	gyakori faj

Család: Levelibéka-félék (*Hylidae*)

Zöld levelibéka – <i>Hyla arborea</i>	védett	gyakori faj

OSZTÁLY: MADARAK (*AVES*)

REND: HARKÁLYALKATÚAK (*PICIFORMES*)

Család: Harkályfélék (*Picidae*)

Zöld küllő – <i>Picus viridis</i>	védett	nem ritka faj

REND: ÉNEKESMADÁR-ALAKÚAK (*PASSERIFORMES*)

Család: Fecskefélék (*Hirundinidae*)

Molnárfecske – <i>Delichon urbica</i>	védett	gyakori faj
Füsti fecske – <i>Hirundo rustica</i>	védett	gyakori faj

Család: Varjúfélék (*Corvidae*)

Szarka – <i>Pica pica</i>	nem védett	gyakori faj

Család: Rigófélék (*Turdidae*)

Feketerigó – <i>Turdus merula</i>	védett	gyakori faj

Család: Verébfélék (*Passeridae*)

Házi veréb – <i>Passer domesticus</i>	nem védett	gyakori faj

Család: Pintyfélék (*Fringillidae*)

Zöldike – <i>Carduelis chloris</i>	védett	gyakori faj

OSZTÁLY: EMLŐSÖK (*MAMMALIA*)

REND: CARNIVORA – RAGADOZÓK

Család: Menyétfélék (*Mustelidae*)

Nyest – <i>Martes foina</i>	nem védett	nem ritka faj

REND: RODENTIA – RÁGCSÁLÓK

Család: Egérfélék (*Muridae*)

Alcsalád: Pocokformák (*Arvicolinae*)

Mezei pocok – *Microtus arvalis*

nem védett gyakori faj

5. A tájkép változása, értékelése:

A tervezett létesítmény Miskolc város belterületén, a Kemény Dénes Városi Uszoda fölött, a Miskolc-Tapolcára vezető közút északi oldalán tervezett és kapcsolódik a meglévő uszoda épületéhez és kiszolgáló létesítményeihez. A telek viszonylag sík felszínről indul északi irányba, majd gyorsan emelkedik. A létesítmény helyszíne jelenleg erdő, (*nem erdőtervezett erdő*) illetve fás terület. A vizsgálatom alapján az eredeti erdőtársulás gyertyános-kocsánytalan tölgyes volt, erre utalnak az idős (60-80 éves) hagyástölgyek jelenléte. Az idős hagyástölgyek közötti erdőterületen nem őshonos erdő nőtt, legnagyobb arányban az akác (*Robinia pseudo-acacia*) dominál.

A tervezett terület: $34,980 \text{ m}^2 = 3,4980 \text{ ha}$ érint, ebből beépítésre $7736 \text{ m}^2 = 0,7736 \text{ ha}$. A szakértői vizsgálat és hatásterülete: 6,0 ha

A tervezett fejlesztési terület helyszíne nem esik országos vagy helyi jelentőségű természetvédelmi oltalom alá, nem része a Natura 2000 hálózatnak, nem része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak, nem található rajta és környezetében, „ex lege” védettség, egyedi tájérték, naturpark, stb.

6. A vizsgálat összefoglalása:

A tervezett létesítmény Miskolc város belterületén, a Kemény Dénes Városi Uszoda fölött, a Miskolc-Tapolcára vezető közút északi oldalán tervezett és kapcsolódik a meglévő uszoda épületéhez és kiszolgáló létesítményeihez. A telek viszonylag sík felszínről indul északi irányba, majd gyorsan emelkedik. A létesítmény helyszíne jelenleg erdő, (*nem erdőtervezett erdő*) illetve fás terület. A vizsgálatom alapján az eredeti erdőtársulás gyertyános-kocsánytalan tölgyes volt, erre utalnak az idős (60-80 éves) hagyástölgyek jelenléte. Az idős hagyástölgyek közötti erdőterületen nem őshonos erdő nőtt, legnagyobb arányban az akác (*Robinia pseudo-acacia*) dominál.

A tervezett terület: $34,980 \text{ m}^2 = 3,4980 \text{ ha}$ érint, ebből beépítésre $7736 \text{ m}^2 = 0,7736 \text{ ha}$. A szakértői vizsgálat és hatásterülete: 6,0 ha

A tervezett fejlesztési terület helyszíne nem esik országos vagy helyi jelentőségű természetvédelmi oltalom alá, nem része a Natura 2000 hálózatnak, nem része a Nemzeti Ökológiai Hálózatnak, nem található rajta és környezetében, „ex lege” védettség, egyedi táj-érték, naturpark, stb.

A jellemző növénytársulások a gyengén és erősen savanyú kémhatású, de üde és száraz talajokra jellemző másodlagos gyepek és gyomtársulások, amelyek igen szegényesek, így az utak széli gyomnövényzet (*Artemisia vulgaris* Lehm. & al. in R.Tx. 1950), a taposott és szikár gyomnövényzet (*Polygonum arenastrum-Poa annua* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991), (*Sisymbrium officinalis* J. Tx. in Lohm. & al. 1962), a Közép-európai gyertyános-tölgyesek (*Carpinus betulus* Issler 1931), mára csak nyomokban maradtak meg, de a szálszerűen megtalálható idős példányok jó egészségi állapotban vannak. Ezek közül az idős fák közül az építés során a legtöbb egyedet meg kell hagyni, a visszahagyásra kerülő egyedeket a munkálatok alatt védeni, kímélni kell az ág és tősrőlétől. A gyertyános tölgyes helyét a tájidegen száraz talajú akácok (*Ballota nigra-Robinia*)

Hadac & Sofron 1980) foglalták el. A jellemző növény és állatközösség jelenleg is folyamatos változás alatt állnak.

A vizsgált terület természetes állapotára utaló fajok közül dominánsak a kísérő fajok (32,0%), következnek a társulásalkotó fajok (6,0%), és a pionír fajok (2,0%).

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a zavarástűrő fajok (32,0%), a sorrendben következnek a gyomfajok (28,0%).

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett és adventív, gazdasági növényfaj.

A vizsgált területen jellemző másodlagos gyepek és gyomtársulások dominálnak, a fás társulásokban is a tájidegen fafajok uralkodnak el, a lágyszárúak közül jelentős területet foglal el az invazív, magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) és szálszerűen az ürömlevelű parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*).

A zoológiai vizsgálataimat nyári aspektusban végeztem, amikor az állatfajok szaporodása és utódgondozása tartott. A változatos élőhelyek sok állatfajnak biztosítanak élő, táplálkozó és szaporodó helyet. A területen telepesen fészkelő madarak fészkelőüregeit nem talál-tam.

7. Felhasznált irodalom:

Dr. Keve András.: Magyarország madarainak névjegyzéke Nomenclator avium hungarica. Madártani Intézet kiadványa. Budapest 1960

Borhidi Attila és Sántha Antal.: Vörös Könyv Magyarország növénytársulásairól I – II. kötet. TermészetBÚVÁR Alapítvány Kiadó Budapest, 1999.

Simon Tibor.: A magyarországi edényes flóra határozója Harasztok – virágos növények. Tankönyvkiadó, Budapest 1992

Országos Meteorológiai Intézet.: Magyarország éghajlati atlasza Akadémiai Kiadó. Budapest, 1960

Borsod-Abaúj-Zemplén megye: Megyei Környezetvédelmi Program 2003 CD lemez

Internet.: Természetvédelmi Információs Rendszer

ÉLŐHELYISMERETI ÚTMUTATÓ 2.0

Szerkesztette: Bölöni János, Kun András és Molnár Zsolt

Írta: Seregélyes Tibor (1997) és Bölöni János (2003)

Kiegészítette: Kun András, Horváth András, Molnár Zsolt, Szomorad Ferenc

Kézirat, Vácrátót 2003

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-06/2012
jogosult ordészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tarcal, 2018.07.25.

Mercsák József László
élővilágvédelem, tájvédelem szakértő

8. Fényképmelléklet:

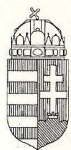

1. ábra: A vizsgált terület déli része

2. ábra: A vizsgált terület északi része

9. Egyéb melléklet:

ORSZÁGOS KÖRNYEZETVÉDELMI, TERMÉSZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI FŐFELÜGYELŐSÉG

Iktatószám: 14/7516-3/2012.
Ügyintéző: dr. Gerecz Nóra
Szakmai ügyintézők: Kellner Szilárd
Hévízi Gergely

Tárgy: Szakértői tevékenység engedélyezése
Nyilvántartási szám: SZ-066/2012.

HATÁROZAT

Mercsák József László (lakik: 3915 Tarcal, Klapka u. 14.) kérelmezőt, aki
született: Miskolc, 1949.05.14.;

anyja neve: Mercsék Margit;

diploma (oklevél) kiállítója, száma, kelte:

Nyíregyházi Főiskola (a GATE Mezőgazdasági Főiskolai Karának jogutód intézménye);
L.210/2001.; 2001. június 23.

szakképzettsége:

agrármérnök

SZTV Élővilágvédelem
SZTjV Tájvédelem

szakterületeken a 297/2009. (XII. 21.) Korm. rendelet 1. § (3) bekezdés a) pont ab) alpontja, a 8. §, valamint a 9. § (1) bekezdése alapján nyilvántartásba vettem, számára a szakértői tevékenységet engedélyezem.

A névjegyzéki bejegyzés visszavonásig érvényes.

Budapest, 2013. február, „ 11 ”

Tolnai Jánosné Dr.
főigazgató megbízásából

Kavaleczné dr. Komolai Edina
mb. főosztályvezető

1016 Budapest, Mészáros u. 58/a, Telefon: 224-9100 Fax: 224-9162	Levélcím: 1539 Bp. Pf. 675	www.orszagoszoldhatosag.gov.hu orszagoszoldhatosag.hu

Felelősségvállalási nyilatkozat

Alulírott

név: **Mercsák József László egyéni vállalkozó**

lakcím: **3915 Tarcál, Klapka utca 14.**

születési hely, idő: **Miskolc, 1949 május 14**

anyja neve: **Mercsák Margit**

személyigazolvány szám: **229129RA**

szakértői engedély száma: **Sz-066/2012 élővilágvédelem, tájvédelem szakterület**

nyilvántartási kód: **4467 jogosult erdészeti szakszemélyzet**

A dokumentációban szereplő megállapításokat a hatályos jogszabályok, szabványok, környezet- és természetvédelmi, tájvédelmi, erdővédelmi követelmények szem előtt tartásával tettem meg, támaszkodva a szakirodalomra, eddigi tanulmányaimra, tapasztalataimra. A dokumentációba foglalt adatok, megállapítások valódiságáért a felelősséget vállalom, büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy a dokumentumok tartalma megfelel a valóságnak.

Mercsák József László
élővilág-védelem, tájvédelem szakértő
Engedély száma: Sz-066/2012
jogosult erdészeti szakszemélyzet
Nyilvántartási kód: 4467

Tarcál, 2018.07.25.

Mercsák József László

Társulások és a társulásokat jellemző növényfajok ismertetése

1. Útszéli szikár gyomnövényzet (*Sisymbrietalia* J. Tx. in Lohm. & al. 1962)

Ezen belül:

Betyárkóró-keszegsaláta társulás (*Erigeronto-Lactucetum serriolae* Lohm. in Oberd. 1957)

Jellemző növényei:

Tömegesen fordul elő a betyárkóró (*Erigeron canadensis*) és a keszeg saláta (*Lactuca serri-ola*).

2. Taposott gyomnövényzet /*Polygano arenastri-Poetea annuae* Rivas-Martinez 1975 corr. Rivas-Martinez & al. 1991)

Ezen belül:

Angol perje-nagy útifű társulás (*Lolio-Plantaginetum majoris* Beger 1930)

Jellemző növényei:

A bányába vezető földút mentén jellemző az angol perje (*Lolium perenne*), de gyakori a lándzsás (*Plantago lanceolata*) és nagy útifű (*Plantago major*).

3. Száraz talajú akácok (*Balloto nigrae-Robinion* Hadac & Sofron 1980)

Ezen belül:

Rozsnokos akác (*Bromo sterilis-Robinetum* Pócs 1954)

Fajszegény állományai a dombvidékek homokos, löszös meleg lejtőin találhatók. Állomány-alkotó az akác (*Robinia pseudo-acacia*), a fekete bodza (*Sambucus nigra*), az egybibés gala-gonya (*Crataegus monogyna*), a gyepürózsa (*Rosa canina*).

4. Közép-európai bükkösök (*Fagion sylvaticae* Luquet 1926)

Ezen belül: Északi-középhegységi bükkös (*Mellitio-Fagetum* Soó 1964 em. 1971)

Jellemző növényei:

Állományalkotó fája a bükk (*Fagus sylvatica*), elegyfajként gyakori a gyertyán (*Carpinus betulus*), a kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*), a magas kőris (*Fraxinus excelsior*),

hegyi ju-har (*Acer pseudoplatanus*), a kislevelű hárs (*Tilia cordata*). Cserjeszint az idősebb állományokban hiányzik.

5. Közép-európai gyertyános-tölgyesek (*Carpinion betuli* Issler 1931)

Ezen belül: Hegyvidéki gyertyános-tölgyes (*Caricopilosae-Carpinetum Neuhausi* Neuhaus-lova-Novotna 1964 em. Borhidi 1996)

Jellemző növényei:

A társulás két lombkoronaszintű, felső szintjét a kocsánytalan tölgy, az alsót az árnyéktűrő gyertyán alkotja, záródásuk 80-100%-os. A cserjeszint legtöbbször hiányzik. Domináns a kocsánytalan tölgy (*Quercus petraea*) és a gyertyán (*Carpinus betulus*). Szálanként, vagy kisebb foltokban fordul elő kísérfajként a madárcseresznye (*Cerasus avium*), a kislevelű hárs (*Tilia cordata*), a mezei juhar (*Acer campestre*), a korai juhar (*Acer platanoides*).

(TVK – Természetvédelmi kategóriák /Simon 1988/, SzMT – Szociális Magatartás
Típusok
/Borhidi 1993/ feltüntetésével)

Nr.	Latin név	Magyar név	TVK	SzMT
64,	<i>Acer campestre</i> L.	mezei juhar	K	G
65,	<i>Acer platanoides</i> L.	korai juhar	K	G
66,	<i>Acinos arvensis</i> (Lam.) Dandy	parlagi pereszlény	TP	NP
67,	<i>Aegopodium podagraria</i> L.	podagrafü	K	G
68,	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.	közönséges párlófű	TZ	DT
69,	<i>Agropyron repens</i> (L.) P.B.	közönséges tarackbúza	GY	RC
70,	<i>Ajuga reptans</i> L.	indás ínfű	TZ	DT
71,	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gartn.	mézgás (<i>enyves</i>) éger	E	C
72,	<i>Alyssum montanum</i> ssp. <i>montanum</i> L.	hegyi ternye	K	G
73,	<i>Angelica sylvestris</i> L.	erdei angyalgyökér	K	G
74,	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffm.	erdei turbolya	TZ	DT
75,	<i>Arctium lappa</i> L.	közönséges bojtorján	GY	W
76,	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) Presl.	franciaperje	TZ	DT
77,	<i>Aruncus sylvestris</i> Kostel.	tündérfürt	K	S
78,	<i>Artemisia vulgaris</i> L.	fekete üröm	GY	W
79,	<i>Astragalus glycyphyllos</i> L.	édeslevelű csüdfű	K	G
80,	<i>Ballota nigra</i> L.	fekete peszterce	GY	W
81,	<i>Betula pendula</i> Roth.	közönséges nyír	E	C
82,	<i>Brachypodium pinnatum</i> (L.) P. B.	tollas szálkaperje	K	C
83,	<i>Bromus sterilis</i> L.	meddő rozsok	GY	RC
84,	<i>Campanula persicifolia</i> L.	baracklevelű harangvirág	K	G
85,	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medic.	pásztortáska	GY	W
86,	<i>Carpinus betulus</i> L.	gyertyán	E	C
87,	<i>Centaurea micranthos</i> S. C. Gmel.	útszéli imola	TZ	DT
88,	<i>Cerasus avium</i> (L.) Mönch	vadcseresznye	K	S
89,	<i>Chrysanthemum leucanthemum</i> L.	régi margitvirág	K	G

90,	<i>Chrysanthemum vulgare</i> (L.) Bernh.	giliszaúzó varádics	K	W
91,	<i>Clematis vitalba</i> L.	erdei iszalag	K	DT
92,	<i>Clinopodium vulgare</i> L.	borsfű	K	G
93,	<i>Cornus mas</i> L.	húsos som	K	G
94,	<i>Cornus sanguinea</i> L.	veresgyűrű som	K	G
95,	<i>Corylus avellana</i> L.	mogyoró	K	G
96,	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.	egybibés galagonya	K	G
97,	<i>Dactylis glomerata</i> L.	csomós ebír	TZ	DT
98,	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb	sebforrasztófű	GY	W
99,	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott	erdei pajzsika	K	G
100,	<i>Ereigeron canadensis</i> L.	betyárkóró	GY	W
101,	<i>Fagus sylvatica</i> L.	bükkfa	E	C
102,	<i>Ficaria verna</i> Huds.	salátaboglárka	K	G
103,	<i>Fragaria vesca</i> L.	erdei szamóca	K	G
104,	<i>Fraxinus excelsior</i> L.	magas kőris	K	C
105,	<i>Galium aparine</i> L.	ragadós galaj	GY	W
106,	<i>Galium mollugo</i> L.	közönséges galaj	K	G
107,	<i>Geranium robertianum</i> L.	nehézszagú gólyaorr	K	DT
108,	<i>Geum urbanum</i> L.	erdei gyömbérgyökér	K	DT
109,	<i>Glechoma hederacea</i> L.	kerek repkény	K	DT
110,	<i>Heracleum sphondylium</i> L.	medvetalp	K	G
111,	<i>Humulus lupulus</i> L.	felfutó komló	TZ	DT
112,	<i>Hypericum perforatum</i> L.	közönséges orbáncfű	TZ	DT
113,	<i>Impatiens noli-tangere</i> L.	erdei nyenyúljhozzám	K	G
114,	<i>Lactuca serriola</i> L.	keszeg saláta	GY	W
115,	<i>Ligustrum vulgare</i> L.	közönséges fagyal	E	G
116,	<i>Lolium perenne</i> L.	angolperje	GY	DT
117,	<i>Lysimachia nummularia</i> L.	pénzlevelű lizinka	K	DT
118,	<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke	fehér mécsvirág	GY	W
119,	<i>Mentha longifolia</i> (L.) Nath.	lőmenta	K	DT
120,	<i>Mycelis muralis</i> (L.) Dum.	kakicsvirág	K	G
121,	<i>Pinus sylvestris</i> L.	erdeifenyő	G	I
122,	<i>Plantago major</i> L.	nagy útifű	GY	W
123,	<i>Plantago lanceolata</i> L.	lándzsás útifű	GY	W
124,	<i>Poa angustifolia</i> L.	karcsú perje	E	DT
125,	<i>Populus tremula</i> L.	rezgő nyár	TZ	G
126,	<i>Prunella vulgaris</i> L.	közönséges gyíkfű	TZ	DT
127,	<i>Pulmonaria mollis</i> Wulf.	bársnyos tüdőfű	K	G
128,	<i>Pyrus pyraea</i> (L.) Burgsdorf	vadkörte	K	G
129,	<i>Quercus petraea</i> (Mattuschka) Lieblein	kocsánytalan tölgy	E	C
130,	<i>Ranunculus acris</i> L.	réti boglárka	TZ	G
131,	<i>Rosa canina</i> L.	gyepúrózsa	TZ	DT
132,	<i>Robinia pseudo-acacia</i> L.	betyárkóró	GY	W
133,	<i>Rubus caesius</i> L.	hamvas szeder	TZ	DT
134,	<i>Rubus fruticosus</i> s.l.	vad szeder	TZ	DT
135,	<i>Rubus idaeus</i> L.	málna	TZ	DT
136,	<i>Rumex acetosa</i> L.	mezei sóska	TZ	DT
137,	<i>Salix caprea</i> L.	kecskefűz	TZ	DT

138,	<i>Sambucus nigra</i> L.	fekete bodza	GY	DT
139,	<i>Solanum dulcamara</i> L.	keserű csucsor	TZ	DT
140,	<i>Solanum nigrum</i> L.	fekete csucsor	GY	W
141,	<i>Solidago gigantea</i> Ait.	magas aranyvessző	K	AC
142,	<i>Taraxacum officinale</i> Weber ex Wiggers.	pongyola pitypang	GY	RC
143,	<i>Tilia cordata</i> Mill.	kislevelű hárs	K	G
144,	<i>Tussilago farfara</i> L.	martilapu	TZ	DT
145,	<i>Urtica dioica</i>	nagy csalán	TZ	DT
146,	<i>Verbascum austriacum</i> Schott	osztrák ökörfarkkóró	TZ	G
147,	<i>Viola sylvestris</i> Lam.	erdei ibolya	K	G

Természetvédelmi Érték Kategóriák (TVK)

I. Természetes állapotokra utaló	
unikális fajok	U
fokozottan védett fajok	KV
védett fajok	V
társulásalkotó fajok	E
kísérő fajok	K
pionír fajok	TP
II. Degradációra utaló	
zavarástűrő fajok	TZ
adventív fajok	A
gazdasági növények	G
gyomfajok	GY

Vegetáció értékelése természetvédelmi kategóriák alapján

I. Természetes állapotokra utaló	TVK	Fajszám	%
unikális fajok	U	0	0 %
fokozottan védett fajok	KV	0	0 %
védett fajok	V	0	0%
társulásalkotó fajok	E	7	8,0%
kísérő fajok	K	36	43,0%
pionír fajok	TP	1	1,0%
II. Degradációra utaló			
zavarástűrő fajok	TZ	21	25,0%
adventív fajok	A	0	0 %
gazdasági növények	G	1	1,0%
gyomfajok	GY	18	22,0%
Összesen:		84 faj	100 %

A táblázatban természetes állapotokra utaló fajok közül dominánsak a kísérő fajok (43,0%), a társulásalkotó fajok (8,0%), és a pionír fajok (1,0%).

A degradációra utaló növényfajok közül dominánsak a zavarástűrő fajok (25,0%), a sorrendben következnek a gyomfajok (22,0%), majd a legvégén gazdasági növényfajok (1,0%).

Nem található a vizsgált területen unikális, fokozottan védett, védett és adventív növényfaj.

4. A területen megfigyelt állatfajok

A felmérés időpontjában az állatfajok szaporodása tartott. Az előforduló madár és állatfajok az erdőben és a határos gyepterületeken és a levegőben tartózkodtak. Az állatfajok faj és e-gyedszáma igen gazdag.

GERINCESEK - VERTEBRATA
KÉTÉLTŰEK - AMPHIBIA
1.1 FARKOS KÉTÉLTŰEK - CAUDATA

BÉKÁK - ANURA

Varangyfélék - Bufonidae		
Barna varangy - Bufo bufo	védett	gyakori faj
Zöld varangy - Bufo viridis	védett	gyakori faj

Levelibéka-félék - Hylidae		
Zöld levelibéka - Hyla arborea	védett	gyakori faj

HÜLLŐK - REPTILIA

Nyakörvösgyíkfélék - Lacertidae		
Fürge gyík - Lacerta agilis	védett	gyakori faj
Zöld gyík - Lacerta viridis	védett	gyakori faj

MADARAK - AVES

HARKÁLYALAKÚAK - PICIFORMES

Harkály-félék - Picidae		
Szürke küllő - Picus canus	védett	ritka faj
Fekete harkály - <i>Dryocopus martius</i>	védett	gyakori faj
Balkáni fakopács - <i>Dendrocopos syriacus</i>	védett	gyakori faj
Közép fakopács - <i>Dendrocopos medius</i>	védett	gyakori faj

KAKUKKALAKÚAK - CUCULIFORMES

Óvilági kakukk-félék - cuculidae		
Kakukk - Cuculus canorus	védett	gyakori faj

GALAMBALAKÚAK - COLUMBIFORMES

Galamb-félék - Columbidae		
Örvös galamb - Columba palumbus	nem védett	gyakori faj
Vadgerle - Streptopelia turtur	védett	gyakori faj

SÓLYOMALAKÚAK - FALCONIFORMES

Vágómadár-félék - Accipitridae		
Egerészöly - Buteo buteo	védett	gyakori faj
Karvaly - Accipiter nisus	védett	gyakori faj

VERÉBALAKÚAK - PASSERIFORMES

Pacsirtafélék - Alaudidae		
Búbospacsirta - Galerida cristata	védett	gyakori faj
Erdei pacsirta - Lullula arborea	védett	ritka faj
Mezei pacsirta - Alauda arvensis	védett	gyakori faj

Fecskefélék - Hirundinidae		
Molnárfecske - Delichon urbica	védett	gyakori faj
Füsti fecske - Hirundo rustica	védett	gyakori faj

Varjúfélék - Corvidae		
Holló - Corvus corax	védett	gyakori faj
Vetési varjú - Corvus frugilegus	védett	gyakori faj
Szarka - Pica pica	nem védett	gyakori faj
Szajkó - Garrulus glandarius	nem védett	gyakori faj

Cinegefélék - Paridae		
Kék cinege - Parus caeruleus	védett	gyakori faj
Szécinege - Parus major	védett	gyakori faj

Rigófélék - Turdidae		
Feketerigó - Turdus merula	védett	gyakori faj
Énekes rigó - Turdus philomelos	védett	gyakori faj

Gébicsfélék - Laniidae		
Töviszúró gébics - Lanius collurio	védett	gyakori faj

Seregélyfélék - Sturnidae		
Seregély - Sturnus vulgaris	védett	gyakori faj

Verébfélék - Passeridae		
Házi veréb - Passer domesticus	nem védett	gyakori faj

Pintyfélék - Fringillidae		
Zöldike - Carduelis chloris	védett	gyakori faj
Tengelic - Carduelis carduelis	védett	gyakori faj
Erdei pinta - Fringilla coelebs	védett	gyakori faj
Citromsármány - Emberiza citrinella	védett	gyakori faj

EMLŐSÖK – MAMMALIA
ROVAREVŐK – INSEktivora

Vakondfélék - Talpidae		
Közönséges vakond - Talpa europaea	védett	gyakori faj

PÁROSUJJÚ PATÁSOK - ARTIODACTYLA

Sertésfélék - Suidae		
Vadsertés - Sus scrofa	nem védett	gyakori faj

Szarvasfélék - Cervidae		
Gímszarvas - Cervus elaphus	nem védett	gyakori faj
Őz - Capreolus capreolus	nem védett	gyakori faj

RÁGCSÁLÓK - RODENTIA

Egérfélék - Muridae		
Pocokformák - Arvicolinae		
Mezei pocok - Microtus arvalis	nem védett	gyakori faj

Egérformák - Murinae		
Házi egér - Mus musculus	nem védett	gyakori faj